

alueella olevat asuinrakennukset, jolloin yhtiö oli myös luopunut vuokraoikeudestaan. Asunnonjakotoimiston tehtäväksi oli annettu toimittaa rakennuksissa asuville henkilöille uudet asunnot, minkä jälkeen rakennukset purettaisiin. Yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi oli v. 1957 annettu laatia Leppäsuon alueen rakennusohjelmaa varten tarvittavat yksityiskohtaiset suunnitelmat. Linja-autoaseman ympäristön järjestelyjä varten oli kertomusvuoden talousarvioon merkitty 25 mmk. Teollisuuslaitosten lautakunta oli huomauttanut Herttoniemestä varatun alueen olevan sopimattoman vesilaitoksen keskusvarastolle ja työpajalle. Kaasusäiliö ja vartijan asunto sijaitsivat Leppäsuon alueen kulmassa ja veivät siitä vain vähäisen osan, joten sitä ei pitäisi poistaa, koska tällöin olisi rakennettava uusi jakelusäiliö Kantakaupunkia varten, tahi ryhdyttävä uusimaan painejohtoja. Kampin alueella olevan sähköaseman läheisyydestä tarvittaisiin lisäalue 110 kV kojeiston ja keskusvalvomoa varten. Myöskin uutta hallintorakennusta varten tarvittiin paikka. Asunnonjakotoimikunta oli ilmoittanut alueen saneerauksen sillä kertaa tuottavan suuria vaikeuksia, koska v. 1957 rakennusohjelmaan kuuluvat asunnot oli jo jaettu ja sitä paitsi olivat alueelta purettavaksi tulevien talojen asukkaat siksi heikossa taloudellisessa asemassa, ettei heitä voitaisi sijoittaa uusiin taloihin. Lisäksi oli kaupungin alueella purettavana lähes 20 hengenvaaralliseksi katsottua rakennusta, joiden asukkaille olisi myös järjestettävä asunnot. Toimikunnan arvion mukaan voitaisiin talojen asukkaat sijoittaa muualla v. 1959 ja 1960. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (22. 10. 782 §).

Siirtolapuutarhat

Korjaukset. Kiinteistölautakunnalle myönnettiin oikeus käyttää kiinteistöjen pääluokan luvun Siirtolapuutarhat määrärahoista Korjaukset ja kunnossapito 81 457 mk talousarvion perusteluista poiketen eri siirtolapuutarhoissa suoritettujen salaoitusverkoston korjausten aiheuttamiin kustannuksiin (17. 12. 971 §).

10. Yleisiä töitä koskevat asiat

Kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksan tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Uudenmaan läänin maaherran v. 1924 vahvistamaa, kaupunginvaltuuston päätöksellä v. 1948 (ks. s. 88) muutettua kaupungin kaduissa tehtävien kaivuiden suoritus- ja valvontataksaa siten, että tiedonannoista, joita rakennusvirasto antaa Uudenmaan läänin maaherran v. 1920 vahvistaman, Helsingin kaupungin yksityisten viemärijohtojen sekä taloihin ja tonteille rakennettavien johtojen teettämistä koskevan ohjesäännön mukaan, peritään 500 mk:n suuruinen maksu ja em. kaupunginvaltuuston päätöksellä v. 1953 (ks. s. 70) muutettua suoritus- ja valvontataksaa niin ikään siten, että rakennusviraston toimittamasta urakoitsijain suorittamien töiden valvonnasta peritään valvonnan tilaajalta tarkastavan insinöörin palkkiona 700 mk:n suuruinen maksu tunnilta ja valvovan rakennusmestarin palkkiona 350 mk:n suuruinen maksu tunnilta, kuitenkin siten että tuntia lyhemmän ajan kestävästä tarkastuksesta tai valvonnasta peritään maksu yhdeltä tunnilta.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että yksityisten puhdistuslaitosten suunnitelmien ja piirustusten hyväksymisestä peritään seuraavat maksut:

hajoituskaivo enintään 10 WC:tä varten	300 mk
» yli 10 WC:tä varten	500 »
rasvanerotuskaivo	500 »
bensiininerotuskaivo	500 »
pienpuhdistamo	1 000 »

(26. 2. 204 §, kunn. as. kok. n:o 28, 29).

Suunnitelmissaan säästäväisyyteen pyrkivien arkkitehtien palkitsemiseksi olivat vt Mäkinen ym. tehneet v. 1956 (ks. s. 81) aloitteen, jossa mm. sanottiin, että rakennustoiminnassa, jonka kustannukset kuuluivat kaupungin talouden huomattavimpiin menoihin, oli usein todettavissa suunnitelmallisuuden puutetta ja tuhlausta. Parannuksen aikaansaamiseksi olivat aloitteentekijät ehdottaneet, että kaupunki vuosittain jakaisi

yhden tai useamman palkinnon tai kunniakirjan arkkitehdeille, joitten suunnittelemissa rakennuksissa taloudellisuus olisi parhaiten huomioitu, samalla kun olisi myös pidetty silmällä esteettisiä näkökohtia. Kaupunginhallituksen tehtäväksi ehdotettiin annettavaksi kilpailusääntöjen ja arvosteluperusteiden ehdotuksen laadittaminen asiantuntijoita käyttäen. Yleisten töiden lautakunta oli huomauttanut rakennusviraston jatkuvasti pyrkineen työssään käyttämään rakennettavan kuutiotilan tarkoituksenmukaisesti. Vasta pitempiaikainen tarkkailu ja vertailu samantyyppisiin muihin rakennuksiin saattaisi selvittää, onko rakennuksessa otettu huomioon kaikki taloudelliset näkökohdat parhaalla mahdollisella tavalla. Vertailtaessa eri tarkoituksiin, erilaiseen maastoon, väljempien ja tiukempien ohjelmien mukaan suunniteltuja eri suuruusluokkaa olevia rakennuksia keskenään, on vaikeata ja miltei mahdotonta sanoa, missä niistä taloudellisuus arkkitehdin osalta on parhaiten otettu huomioon ja saattaa oikeaan vertailuun johtavien huomioiden teko erilaisten rakennusten kesken kestää ehkäpä vuosia. Myöskin talorakennusosasto suunnittelijoineen pyrkii käyttämään uusia kustannuksia säästäviä suunnitelmia. Em. syiden perusteella ei lautakunnan mielestä ollut mahdollisuuksia saada aikaan huomattavampia tuloksia aloitteessa esitetyllä tavalla. Rakennusten taloudellisuutta arvosteltaessa olisi kiinteistölautakunnan mielestä otettava huomioon rakennuskustannuksista aiheutuneet pääomamenot, käyttömenot ja vuotuiset kunnossapito- ja korjausmenot sekä lisäksi se, että rakennuksessa tapahtuva toiminta voidaan suorittaa taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Niinpä olisikin eri hallinnonhaarain rakennuksille löydettävä kullekin taloudellisuuden arvostelemiseen sopiva yksikkö ja oikeat arvosteluperusteet. Satamalaetakunta oli puoltanut palkkiomenetelmän käytäntöön ottamista, mikäli löydettäisiin sopivat muodot sen toteuttamiseksi. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan ei toistaiseksi kuitenkaan ollut keksitty tapaa, jonka perusteella oikealla tavalla voitaisiin jakaa palkkiot ja kunniakirjat. Mikäli arvostelu tapahtuisi ilman pätevää ja objektiivista pohjaa, voisi arkkitehtien palkitseminen ammattipiireissä aiheuttaa turhaa väittelyä ja katkeruutta. Asia olisi helpompi toteuttaa, jos rakennukset arvosteltaisiin puhtaasti niiden esteettisten ansioiden ja ympäristöön sopeutumisen kannalta. Tällainen kilpailumuoto vaatisi kuitenkin Helsingin suuruudessa kaupungissa melkoisen koneiston, mikäli kilpailun kohteeksi tulisivat kaikki vuoden aikana eri tarkoituksia varten valmistuneet rakennukset. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (26. 3. 319 §).

Rakennusvirasto. Tapahtuneiden väärinkäytösten takia kaupunginvaltuusto päätti pidättää puhtaanapito-osaston tp. käyttöinsinöörin Bruno Kajanderin virkansa toimitamisesta ja ilmoittaa asian kunnallislain 101 §:n mukaisesti Uudenmaan lääninhallituksen tiedoksi (21. 5. 473 §, v:n 1948 kunn. as. kok. s. 209).

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talorakennusosaston laatimat rakennusviraston virastotalon luonnospiirustukset ja oikeutti kaupunginhallituksen hyväksymään niihin myöhemmin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset sekä myös luonnospiirustuksiin perustuvat pääpiirustukset (26. 2. 206 §).

Betoniputkivalimoa varten tarvittavan tontin varaaminen, ks. s. 75.

Suomen Tehdas- ja Asuinrakennus Oy., joka oli toiminut urakoitsijana suomenkielisen työväenopiston lisärakennus- ja muutostöitä tehtäessä, ja jonka puolesta Vakuutus Oy. Pohjola oli mennyt 13 mmk:n takaukseen, oli 15. 3. jättänyt raastuvanoikeuteen konkurssihakemuksensa. Konkurssiin perustuvat vahingonkorvaussaatavat oli rakennusvirasto jättänyt ilmoittamatta asiamehistöimistölle, jonka vuoksi ne olivat jääneet konkurssivalvonnassa valvomatta. Talorakennusosasto oli myöhemmin päättänyt omalla työvoimallaan suorittaa mainitun työn loppuun. Samalla lautakunta oli kaupunginhallitukselle ehdottanut, että ao. työntekijöille saataisiin suorittaa ne työpalkkasaatavat, kesäloma- ja työkalukorvaukset, jotka olivat peräisin ajalta ennen konkurssin alkamista, eli 1 044 948 mk. Kaupunginhallitus oli suostunut ehdotukseen mikäli sanotut palkkasaatavat niille kuuluvine etuoikeuksineen siirrettäisiin kaupungille. Talorakennusosaston arvion mukaan riittäisivät myönnetty määrärahat töiden suorittamiseen siinä tapauksessa, että Pohjola suorittaisi myöntämänsä takuusumman, jonka osasto oli olettanut saavansa käyttöönsä marraskuussa. Kun työt olivat enää vain vähän kesken, oli yleisten töiden lautakunta ehdottanut 14 mmk:n ylitysoikeuden myöntämistä ko. työmäärärahoille. Kaupunginhallitus oli yhtynyt lautakunnan ehdotukseen. Revisiotoimiston tehtäväksi oli annettu selvittää, kuka oli vastuussa siitä, että em. vahingonkorvaussaatavia ei ollut Suomen Teh-

das- ja Asuinrakennus Oy:n konkurssissa valvottu. Asiamiestoimistoa oli kehoitettu ryhtymään oikeudellisiin toimenpiteisiin Vakuutus Oy. Pohjolan velvoittamiseksi takaus- sitoumustensa perusteella suorittamaan kaupungille yhteensä 13 331 480 mmk. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan ylittämään suomenkielisen työväenopiston lisärakennusta ja vanhan osan muutostöitä varten merkittyä määrärahaa enintään 14 mmk (3. 12. 929 §).

Esikaupunkialueilla olevien eräiden teiden kunnossapidon järjestely ja eräiden paikallisten rakennusjärjestysten kumoaminen joko kokonaan tai osittain. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti

1) että Brändön huvilakaupungin rakennusjärjestyksen 21 § kumotaan,
2) että Herttoniemen tehdaskorttelien ja öljysatama-alueen rakennusjärjestyksen 2 ja 3 §, Oulunkylän rakennussuunnitelmalla järjestetyn alueen rakennusjärjestyksen 2 §, Pakilan rakennussuunnitelmalla järjestetyn alueen rakennusjärjestyksen 2 § ja Pukinmäen rakennussuunnitelmalla järjestetyn alueen rakennusjärjestyksen 2 § kumotaan sekä että näiden rakennusjärjestysten soveltamisalueita supistetaan siten, etteivät ne enää ole voimassa niillä rakennussuunnitelmaan kuuluneilla alueilla, joille alueliitoksen jälkeen on vahvistettu asemakaava,

3) että Haagan huvilayhdyskunnan rakennusjärjestys, Munkkiniemen yhdyskunnan rakennusjärjestys ja Kuusisaaren rakennussuunnitelma-alueen rakennusjärjestys kumotaan,

4) että Haagan ja Oulunkylän alueilla sijaitsevien rakennusviraston katurakennusosaston karttaan n:o 8694 yhtenäisillä viivoilla merkittyjen teiden kunnossa- ja puhtaanapitämistä jatketaan kaupungin toimesta siihen saakka, kunnes kunkin tien tilalle tuleva katu on rakennettu ja luovutettu yleiseen käyttöön tai kunnes asianomainen tie on mahdollisesti otettu yleisistä teistä 21. 5. 1954 annetun lain mukaiseksi yleiseksi tieksi, mutta että kaupunki lopettaa Haagan ja Oulunkylän alueilla olevien kiinteistölautakunnan laadittamaan karttaan n:o 2566 vihreällä merkittyjen asemakaava-alueella sijaitsevien muiden teiden kunnossa- ja puhtaanapidon lukuun ottamatta edellä mainittuja kaupungin hoidettavaksi jääviä teitä ja niitä teitä, jotka kaupunki on velvollinen hoitamaan tontin- tai maanomistajan ominaisuudessa,

5) että kaupunki lopettaa Lauttasaaren alueella olevien teiden kunnossa- ja puhtaanapidon lukuun ottamatta Lauttasaarentietä ja niitä teitä, joita kaupunki on velvollinen hoitamaan tontin- tai maanomistajan ominaisuudessa sekä

6) että kaikkien niiden teiden jotka kaupunginvaltuuston v. 1949 (ks. s. 90) tekemällä päätöksellä päätettiin ottaa kunnanteiksi ja jotka on merkitty rakennusviraston katurakennusosaston karttaan n:o 8694 pisteviivoilla, kunnossa- ja puhtaanapitämistä jatketaan kaupungin toimesta siihen saakka, kunnes kunkin tien tilalle tuleva katu on rakennettu ja luovutettu yleiseen käyttöön tai kunnes asianomainen tie on mahdollisesti otettu yleisistä teistä 21. 5. 1954 annetun lain mukaiseksi yleiseksi tieksi.

Sen lisäksi kaupunginvaltuusto päätti, että mikäli tontinomistajan katuosuus poikkeuksellisista ulkoapäin johtuvista syistä joutuu liiallisen kulutuksen alaisena rikkoutumaan, varsinkin jos katua ei ole lopullisesti rakennettu, ei tontinomistajaa ole velvoitettava suorittamaan kohtuuttomia korjauskustannuksia, vaan on kaupungin ensi tilassa ryhdyttävä rakentamaan katua lopulliseen kuntoon, mikäli asemakaava on alueelle vahvistettu.

Päätös alistettiin 1), 2) ja 3) pönten osalta Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettavaksi (3. 12. 923 §, khn mtö n:o 30).

Kaupungin alueella sijaitsevan Helsingin-Turun valtatie päätöksedekaksi päätettiin tie- ja vesirakennushallitukselle annettavassa lausunnossa ehdottaa toistaiseksi ko. tien ja Huopalahdentien leikkauskohtaa (24. 9. 727 §).

Korvauksen suorittaminen niille katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisille, joiden katuosuuksilla on linja-autopysäkkejä tai vuokra-autoasemia. Muuttaen v. 1956 (ks. s. 87) tekemäänsä päätöstä kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, ettei niille yksityisille katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisille, joiden katuosuuksille on sijoitettu linja-autopysäkkejä ja vuokra-autoasemia, suoriteta korvausta siitä lisätyöstä ja niistä lisäkustannuksista, jotka näille aiheutuvat mainittujen pysäkkien ja autoasemien aiheuttamasta katupinnan kulumisesta ja likaantumisesta. Lisäksi kaupunginvaltuusto piti välttämättömänä, että kaupunginhallitus seuraisi tarkasti, ettei

linja-autopysäkkien ja vuokra-autoasemien sijoitus yksityisten hallinnassa olevien tonttien kohdalla aiheuttaisi kohtuutonta taloudellista rasitusta niiden kiinteistöjen omistajille, varsinkin pienkiinteistöalueella (12. 3. 262 §).

Etelä-Haagan erään osan viemäroimissuunnitelman vahvistaminen ja rakennuskustannusten osittelu. Kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa 29. kaupunginosan sen osan, joka käsittää korttelit n:o 29005, 29075—29079 ja 29083, korttelin n:o 29085 tontit n:o 1 ja 2, korttelin n:o 29086, korttelin n:o 29088 tontin n:o 3, korttelit n:o 29090 ja 29091, korttelin n:o 29093 tontit n:o 1, 2, 3 ja 8 sekä korttelin n:o 29094 tontit n:o 1, 2, 4 ja 5, viemäroimissuunnitelman katurakennusosaston 20. 12. 1957 päivätyn piirustuksen n:o 8761 mukaisena sekä ko. viemärien rakennuskustannusten osittelun kiinteistölautakunnan 13. 1. laadittamien jakoehdotusten mukaisena. Vm. päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (26. 2. 207, 208 §).

Kadun ja viemärien rakentamiskustannusten korvaamista koskevan päätöksen muuttaminen. Kaupunginvaltuusto hylkäsi kaupunginhallituksen em. asiaa koskevan ehdotuksen sekä kehotti kaupunginhallitusta jatkamaan omakoti- ja huvilamaiseen tapaan rakennettujen alueiden asemakaavojen valmistamista ottaen huomioon kaupunginhallituksen mietintöön n:o 16 sisältyvät komitean suosittelemat rakennusoikeuden laajuutta ja huoneistoluvun määräämistä koskevat ohjeet (21. 5. 461 §, 4. 6. 492 §, 18. 6. 568 §, khn mtö n:o 16).

Niittylän alueen katujen ja viemärien rakennuskustannusten osittelu. Merkittiin tiedoksi, että sisäasiainministeriö oli 12. 12. 1957 vahvistanut kaupunginvaltuuston em. päätöksen (15. 1. 19 §, v:n 1957 kert. I osan s. 92).

Pukinmäeltä Puistolaan johtavan viemärien piirustukset päätettiin vahvistaa katurakennusosaston piirustusten n:o 8822 ja 8950—8957 mukaisesti. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että em. viemäri katsotaan kaupungin yksin kustannettavaksi, jolloin se tarvittaessa voidaan ottaa käyttöön ennen uuden rakennuslain voimaantuloa (19. 11. 873 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa Pukinmäen kokoojaviemärien suunnan katurakennusosaston piirustusten n:o 8822, 8901—8904 mukaisesti, kuitenkin siten että suunnitelmaan saadaan vielä myöhäisemmässä vaiheessa tehdä rautatien alitukseen mahdollisesti tarvittava pienehkö muutos (3. 12. 921 §).

Malmilta Vanhankaupunginlahden rannalle johtava kokoojaviemäri päätettiin hyväksyä katurakennusosaston piirustuksen n:o 8822 mukaisesti kaupungin yksin kustannettavaksi kokoojajohdoksi (7. 5. 393 §).

Konalan kokoojaviemärien suunnat päätettiin vahvistaa katurakennusosaston piirustusten n:o 8335, 8688 ja 8711 mukaisesti. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että em. kokoojajohto katsotaan kaupunginvaltuuston v. 1952 tekemän, kadun ja viemärien rakennuskustannusten jakamista kaupungin ja tontinomistajien kesken koskevan päätöksen B. 3 kohdassa mainituksi kokoojaviemäreiksi, jonka kaupunki kustantaa ja joka voidaan ottaa käyttöön siitä riippumatta, ettei asemakaavalaissa tarkoitettua päätöstä viemärikustannusten jaosta kaupungin ja tontinomistajain kesken ole Konalan osalta tehty (12. 2. 148 §).

Etelä-Kaarelasta Lassaksen kautta Konalan pumppuasemalle johtava kokoojaviemäri ja sen sivuhaaran suunnat vahvistettiin katurakennusosaston piirustusten n:o 8335, 8947, 8979 ja 8980 mukaisesti (19. 11. 871 §).

Vielä kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa Konalan kokoojaviemärien suunnat katurakennusosaston piirustusten n:o 8335, 8949 ja 8958 mukaisesti, jolloin em. kokoojaviemärit katsotaan kaupungin yksin kustannettaviksi kokoojaviemäreiksi, jotka tarvittaessa voidaan ottaa käyttöön ennen uuden rakennuslain voimaantuloa (19. 11. 872 §).

Pitäjänmäen Pitäjänkujan viemäroimissuunnitelma päätettiin vahvistaa piirustusten n:o 8925 ja 8922 mukaisesti (5. 11. 832 §).

Vielä kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Pitäjänkujan alueen viemärien rakennuskustannusten osittelun kiinteistölautakunnan laadittaman seuraavan osittelun mukaisesti:

Korttelin numero	Tontin numero	Tontin pinta-ala m ²	Kerros-ala m ²	Osuus likavesi-viemärin rak. kust. mk	Osuus sadevesi-viemärin rak. kust. mk	Viemäri kustannus-korvaus yht. mk	Tontin rakennusvaihe	Katu, johon tontti rajoittuu	Tontin sivun pituus katua vastaan
46110 ...	5	2 603.2	1 952	1 075 570	577 172	1 652 742	+	Pitä-jän-kuja	37.6
	6	1 328.1	332	182 936	—	182 936	—		8.0
	7	1 363.0	341	187 894	100 828	288 722	—		33.7
Yhteensä			2 625	1 446 400	678 000	2 124 400			

+ = tontin rakentaminen on aloitettu asemakaavan vahvistamisen jälkeen.

— = tontti on rakennettu ennen asemakaavan vahvistamista.

Päätös alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettavaksi (5. 11. 833 §).

Myllypuron ja Vartiokylän eräiden viemäreiden hyväksyminen kaupungin kustannettaviksi ja kaupungin yksityisiksi viemäreiksi. Kaupunginvaltuusto päätti, että Myllypuron kokoojajohto katurakennusosaston piirustuksen n:o 8788 mukaiselta osalta kokonaan ja samoin myös piirustusten n:o 7515, 8487 ja 8617 mukainen osa pumppulaitoksineen sekä siitä haarautuva Vartiokylän läntinen kokoojajohto piirustusten n:o 8779 ja 8780 mukaisesti Vartiokylän urheilukentälle johtavalle tielle saakka katsotaan kaupungin yksin kustannettaviksi kokoojajohdoiksi ja Vartiokylän läntisen kokoojajohdon jatke urheilukentälle johtavalta tieltä Vartiokylän uudelle kansakoululle kaupungin yksityiseksi viemäriksi sekä että mainitut johdot saadaan ottaa käyttöön odottamatta alueen viemärien rakennuskustannusten osittelupäätöstä (12. 3. 263 §).

Oulunkylän ja Malmin alueen viemäroinnin jouduttamiseksi olivat vt Pettinen ym. tehneet aloitteen mainiten siinä pitävänsä eräänä tehokkaimpana keinona asuntopulan poistamiseksi kerrostaloasutusta varten varattujen alueiden kuntoonpanemista rakentamalla asemakaavan edellyttämät kadut ja viemärit sekä varustamalla ne vesijohdoilla. Kun kaupunki sotien jälkeen oli kunnostanut kerrostaloalueita vain omille maille, olivat kaupungin tonttireservit huomattavasti vähentyneet samalla kun yksityisten omistamat maat olivat jääneet kunnostamatta. Osa näistä, kuten esim. Oulunkylä, osa Malmia ja Lauttasaari oli saatu asemakaavoitetuksi. Näiden alueiden kuntoonpanotyöt olivat kuitenkin suurelta osaltaan suorittamatta, joten aloitteentekijät olivat esittäneet, että Oulunkylän ja Malmin alueiden viemäroinnille tarpeellisen kokoojajohdon ja puhdistuslaitoksen suunnittelutöihin ryhdyttäisiin mahdollisimman pian sekä että Oulunkylän ja Malmin alueiden katu- ja viemärikustannusten korvauskysymyksiä ryhdyttäisiin selvittämään hyvissä ajoin silmällä pitäen näiden alueiden viemärien ja katujen rakentamista aivan lähivuosina. Yleisten töiden lautakunta oli aloitteen johdosta ilmoittanut, ettei ko. alueille ollut vielä laadittu katu- eikä viemärisuunnitelmia eikä kokoojajohtoja ja puhdistuslaitosta varten ollut toistaiseksi saatu määrärahoja. Puhdistamon rakentaminen tulee ilmeisesti siirtymään v:ksi 1960—1962, mutta sitä ennen voitaisiin kuitenkin väliaikaisia hajotuskaivoja käyttäen laskea vedet suoraan mereenkin, mikäli kokoojajohdot saataisiin valmiiksi. Työvoiman puute katurakennusosastolla vaikeutti varsinaisten katu- ja viemärisuunnitelmien tekemistä eikä liioin yksityisiäkään insinööritoimistoja ollut voitu ko. töihin käyttää. Uusien asemakaavoitettujen alueiden katujen ja viemärien rakennussuunnitelmat oli kuitenkin tarkoitus teettää ulkopuolisilla ammattimiehillä. Kiinteistölautakunnan käsityksen mukaan Oulunkylän ja Malmin alueiden viemäroimistä olisi mahdollisuuksien mukaan joudutettava. Kokoojajohtojärjestelmän rakentaminen siten, että kaikki viemäriverdet johdetaan Vanhankaupunginlahden rannalle rakennettavaan puhdistuslaitokseen, tulee hyvin kalliiksi ja saattoi kulua pitkä aika, ennenkuin johtojärjestelmän latvapäässä voitaisiin suorittaa asemakaavan mukaisia katu- ja viemärirakennustöitä. Tästä syystä olisi edelleen tutkittava mahdollisuuksia rakentaa erillisiä puhdistuslaitoksia. Teollisuuslaitosten lautakunnan mielestä olisi kaikin käytettävissä olevin keinoin koetettava ehkäistä Vantaanjoen lisäsaastuttaminen, joten lautakunta ei ollut katsonut voitavansa puoltaa suunnitelmia, jotka edellyttäisivät normaalisti käytetyillä menetelmillä puhdistettujen Oulunkylän ja Malmin alueiden jätevesien laskemista Vantaaseen. Terveydenhoitolautakunta oli katsonut vesijohdon vetämisen Malmin ja Oulunkylän alueille välttämättömäksi, koska maan tasaisuuden vuoksi pinta- ja likavesien poisjohtaminen oli

tuottanut vaikeuksia. Niinpä ilmeisesti pohjavesi oli jo monin paikoin saastunutta. Yleisten saunojen, pesuloiden ja uimaloiden puute oli myös epäkohta, johon lautakunta aikaisemminkin oli kiinnittänyt huomiota ja jonka vuoksi Malmin ja Oulunkylän vesi- ja viemärikysymys olisi kiireellisesti järjestettävä. Lautakunta oli puoltanut alkuperäistä suunnitelmaa, jonka mukaan likavedet kerättäisiin kolme tai neljä pumppuasemaa käsittävän kokoojajohtojärjestelmän avulla viemäritunneliin ja puhdistettaisiin Vanhankaupunginlahden rannalle rakennettavassa suuressa puhdistuslaitoksessa. Kaupunginhallitus oli ilmoittanut, että Pukinmäen ja Vanhankaupunginlahden välinen kokoojaviemäri oli jo valmiiksi suunniteltu. Kokoojajohtoon jatkot ja Vanhankaupunginlahden rannalle tuleva puhdistamo olivat suunnittelun alaisina. Mainittu työ oli tarkoitus saada valmiiksi kertomusvuoden loppuun mennessä. Myöskin koko Malmin-Oulunkylän alueen viemäroimissuunnitelma oli tarkoitus saada valmiiksi samanaikaisesti. Sen jälkeen kun kaupunginvaltuusto olisi hyväksynyt em. suunnitelmat, voitaisiin laatia viemärien rakennuskustannusten osittelu-ehdotus ja sitten ryhtyä rakentamaan katuviemäriä. Töiden valmistuminen riippui siis lähinnä määrärahojen myöntämismahdollisuuksista sekä työllisyystilanteen kehittymisestä. Kaupunginvaltuusto katsoi em. lausunnot riittäväksi selitykseksi (12. 3. 265 §).

Jätekompostin menekkimahdollisuuksia koskeva yleisten töiden lautakunnan selvitys merkittiin tiedoksi (26. 2. 203 §, ks. v:n 1956 kert. I osan s. 86).

Kyläsaaren jätteiden polttolaitoksen luonnospiirustukset. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä arkkitt. K. R. Lindgrenin laatimat, 29. 5. päivätyt Kyläsaaren jätteiden polttolaitoksen luonnospiirustukset n:o 7929—7943 ja oikeuttaa kaupunginhallituksen hyväksymään luonnospiirustusten pohjalla laadittavat rakennuksen pääpiirustukset sekä piirustuksiin myöhemmin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset (18. 6. 565 §).

Taliin rakennettava roskienlahottamo. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talorakennusosaston laatimat, Taliin rakennettavan roskienlahottamon pääpiirustukset n:o 536/1—5. Kaupunginhallituksella oli oikeus hyväksyä piirustuksiin myöhemmin mahdollisesti tarpeellisiksi osoittautuvat pienehköt muutokset (7. 5. 394 §).

Ojat. V:n 1955 talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan esikaupungeissa olevien kaupungin kunnossapidettävien ojien perkaamista varten varatusta määrärahasta saatiin tilin perusteluista poiketen käyttää enintään 120 000 mk Alkutien ja Lepolantien välisen viemäriojan perkauskustannuksista aiheutuneen kaupungin osuuden maksamista varten (7. 5. 433 §).

Leikkikentät. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään em. pääluokkaan Keskuspuistoalueen töiden jatkamista varten merkitystä 13 mmk:n määrärahasta talousarvion perusteluista poiketen 5 mmk leikkikenttärakennuksen rakentamista varten Sepän leikkikentälle (18. 6. 577 §).

Eläintarhanlahden pohjukan vesirajan kiveämiseksi ja kunnostamiseksi olivat vt Sainio ym. tehneet v. 1957 (ks. s. 88) aloitteen, jossa ehdotettiin, että ensi tilassa ryhdyttäisiin toimenpiteisiin Eläintarhanlahden pohjukan vesirajan kiveämiseksi ja kunnostamiseksi koska tämä työ oli jäänyt tekemättä silloin, kun ko. ranta-alue ennen olympiakisoja oli tasoitettu. Yleisten töiden lautakunta oli huomauttanut puisto-osaston useampaan kertaan pyytäneen satamarakennusosastoa rakentamaan mainitun asemakaavan mukaisen rantamuurin. Rantakaistaletta ei ole voitu kunnostaa ennen muurin rakentamista, koska istutukset sitä rakennettaessa tärveltyisivät. Kiinteistölautakunta oli puolestaan huomauttanut, että mainittua rantamuuria ei ole voitu rakentaa, koska Eläintarhanlahden pohjoispuolisen alueen käyttöä ei ollut lopullisesti suunniteltu eikä Hakaniementorilta rautatiealueen itäpuolitse pohjoiseen kulkevan liikenneväylän paikkaa ollut vielä lopullisesti määritelty. Koska myöskin rantaviivaan voisi näissä yhteyksissä tulla muutoksia, ei rantamuuria olisi syytä vielä rakentaa. Sen sijaan voitaisiin alue siistiä ja kunnostaa tilapäisesti. Eläintarhanlahden ranta-alueita ei myöskään enää pitäisi vuokrata rakennustyömaitten varastopaikoiksi. Satamalautakunta oli todennut, ettei ko. alue kuulunut varsinaiseen satama-alueeseen, eikä ollut satamaliikenteelle luovutettua aluetta, joten siitä huolehtiminen ei kuulunut satamalaitokselle. Kaupunginhallitus oli ollut sitä mieltä, ettei toistaiseksi ollut aihetta ryhtyä aloitteessa ehdotettuihin toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (15. 1. 52 §).

Kaisaniemen lammikon uudelleensuunnittelua koskevan aatekilpailun järjestämiseksi olivat vt Öhman ym. tehneet v. 1955 (ks. s. 93) aloitteen, jossa mm. oli huomautettu julki-

suudessa usein pohditun Kaisaniemen uudistamismahdollisuuksia sekä Kaisaniemen lammikon laiminlyötyä hoitoa. Tällöin oli myös todettu, että rautatieviranomaisilla oli tarkoitus saada käyttöönsä eräitä osia Kaisaniemestä ja että myöskin suunniteltu maasilta tulisi kulkemaan Kaisaniemen halki. Puisto olisi aloitteentekijäin mielestä korjattava sen arvoa vastaavaan kuntoon ja sen usein tyhjänä seisova ja huonossa kunnossa oleva lammikko korjattava, puiston kautta kulkeva autoliikenne olisi lopetettava ja alue säilytettävä urheilu- ja virkistystarkoituksiin varattuna puistona. Kaisaniemen ravintola olisi myös rappeutuneena joko purettava tai rakennettava uudelleen. Kaiken esittämänsä johdosta aloitteentekijät olivat ehdottaneet, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tekemään esitys aatekilpailun järjestämisestä arkkitehdeille ja taiteilijoille Kaisaniemen puiston uudelleensuunnittelua varten. Kiinteistölautakunta oli puoltanut aatekilpailun järjestämistä. Kun puiston muotoiluun vaikuttavat rautatiehallituksen kanssa tehtävät aluevaihdot ja puiston halki suunniteltavaa maasiltaa ym. koskevat kysymykset olivat vielä ratkaisematta, ei kilpailun julistaminen toistaiseksi voinut tulla kysymykseen. Periaatteessa voitaisiin kuitenkin ajatella ko. aatekilpailun julistamista, kun puiston käyttöön vaikuttavat kysymykset olisi saatu ratkaistuksi. Yleisten töiden lautakunta ei ollut pitänyt kilpailun julistamista toistaiseksi aiheellisena. Vaikka kaupunginhallitus olikin kannattanut aatekilpailun järjestämistä oli se yhtynyt yleisten töiden lautakunnan kantaan ko. asiassa. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (12. 2. 137 §).

Samoin olivat vt Procopé ym. tehneet aloitteen Kaisaniemen lammikon kunnostamiseksi entiselleen. Kiinteistölautakunta oli viitannut vt Ohmanin aloitteen yhteydessä antamaansa lausuntoon, mutta pitänyt kuitenkin lammikon kunnostamista jo siinä vaiheessa aiheellisena, koska sen sijaintiin eivät muut järjestelyt tulisi vaikuttamaan. Kunnostaminen olisi kuitenkin suoritettava lammikon entisissä puitteissa mahdollisimman pienin kustannuksin myöhemmin ehkä julistettava aatekilpailu huomioon ottaen. Yleisten töiden lautakunta oli ehdottanut, että sillä kertaa luovutaisiin lammikon kalliista muutostöistä ja sen sijaan tyydyttäisiin paikkaamaan vain vuotokohtat, kuten aikaisemminkin oli tehty, jolloin kustannukset olisivat n. 100 000—200 000 mk. Kaupunginhallitus oli yhtynyt yleisten töiden lautakunnan ehdotukseen. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. selvitykset riittäviksi (12. 2. 138 §).

Myöskin vt Lehto ym. olivat v. 1957 (ks. s. 95) tehneet samaa asiaa koskevan aloitteen, jonka johdosta kaupunginhallitus oli viitannut edellä annettuihin selvityksiin ilmoittaen pitävänsä altaan uudelleen rakentamista erittäin toivottavana. Mainitut työt olisi kuitenkin lykättävä siksi, kunnes ko. puiston yleissuunnitelma valmistuisi ja tyydyttävä entisen altaan korjaamiseen vuosittain siten, että se olisi vettä pitävä. Edelleen kaupunginhallitus oli ilmoittanut kehottavansa yleisten töiden lautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin kukkaistutusten järjestämiseksi altaan lähiympäristöön ja etenkin sen itäpuolelle sekä altaan vuotokohtien paikkaamiseksi vuosittain. Kaupunginvaltuusto katsoi em. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (12. 2. 139 §).

Seuraavat *aloitteet* päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi:

vt Kivelän aloite yleisten töiden lautakunnan ja satamalautakunnan johtosääntöjen tarkistamiseksi (26. 3. 331 §);

vt Vanhasen ym. aloite kevytrakenteisen ja valaistun tien rakentamiseksi Pakilan Kyläkunnantieltä uudelle kansakoululle (22. 1. 76 §, ks. s. 24).

11. Liikennettä koskevat asiat

Liikennesäännön ja raitiovaunusäännön hyväksyminen. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä Helsingin kaupungin liikennesäännön ja Helsingin kaupungin raitiovaunusäännön kaupunginhallituksen mietinnön n:o 19 liitteiden n:o 2 ja 3 mukaisesti,

esittää lääninhallitukselle, että Uudenmaan läänin kuvernöörin v. 1901 vahvistamat, Helsingin sähköraitioteiden käyttämisessä noudatettavat määräykset kumottaisiin sekä

esittää maistraatille, että maistraatin v. 1900 vahvistamat Helsingin sähköraitioteiden liikenteessä noudatettavat järjestyssäännöt kumottaisiin.

Kaupunginvaltuusto päätti alistaa päätöksensä liikennesäännön ja raitiovaunusäännön hyväksymisestä Uudenmaan lääninhallituksen vahvistettavaksi. Samalla kaupunginval-